

Regering, stel nu voorwaarden aan Israël

Als Israël zich niet aan de tweestatenoplossing committeert, moet Europa de relatie met Israël niet verdiepen, betogen een aantal oud-bewindslieden.

Het is zwaar weer in de relatie tussen de EU en Israël. Karel Schwarzenberg, minister van Buitenlandse Zaken van EU-voorzitter Tsjechië, zei onlangs dat er geen vooruitgang zal zijn in deze bilaterale relatie, totdat de Israëlische regering duidelijk maakt hoe zij over de oprichting van een Palestijnse staat denkt. Een geplande ontmoeting tussen EU-leiders en premier Netanyahu is afgelast.

Indien de regering-Netanyahu zich niet aan de tweestatenoplossing zou committeren, moet de op handen zijnde upgrade van de bilaterale relatie opgeschort worden, vinden ministers van Buitenlandse Zaken uit meerdere lidstaten. Benito Ferrero-Waldner, de Euro-commissaris voor Externe Betrekkingen, is dezelfde mening toegedaan.

Uit Den Haag kwam een ander geluid. De regering haastte zich te benadrukken dat de EU haar standpunt over verdieping van de relatie met Israël niet hoeft te herzien. Als het aan Nederland ligt, mag Israël de privileges krijgen die uit de upgrade voortvloeien. Ook het Israëlische optreden in Gaza zou geen reden zijn de upgrade te heroverwegen.

De koers die ons land vaart, stemt tot nadenken. Als het over Israël gaat, heeft Nederland in Brussel steeds meer de naam een geharnaste blocker state te zijn. Zou de Nederlandse regering ook nu weer een daadkrachtiger en geloofwaardiger Europees beleid vis-à-vis Israël in de weg staan? Blokkeren deed zij ook al in juni 2008 tijdens onderhandelingen over de upgrade. Toen was het 'vooral Nederland' dat ijverde tegen een koppeling met Israël's opstelling in het vredesproces, berichtte *De Standard* destijds.

Met het aantreden van de regering-Netanyahu is die koppeling nog belangrijker geworden. Van Lieberman ligt de uitspraak vers in het geheugen, gedaan vlak na zijn installatie als minister van Buitenlandse Zaken, dat Israël niet aan de afspraken van Annapolis is gebonden. In 2003 stemde Lieberman tegen de Routekaart naar Vrede. In hetzelfde jaar stelde hij voor Palestijnse gevangenen in de Dode Zee te verdrinken, meldde onder meer *The Guardian*.

Netanyahu's Likud wil de klok twintig jaar terugdraaien, blijkt uit het partijprogramma. Daarin staat onder meer: *'The Government of Israel flatly rejects the establishment of a Palestinian Arab state west of the Jordan river. The Palestinians can run their lives freely in the framework of*

self-rule, but not as an independent and sovereign state.' Over Jeruzalem: *'Jerusalem is the eternal, united capital of the State of Israel and only of Israel.'* Over grenzen: *'The Jordan river will be the permanent eastern border of the State of Israel.'*

Dat de regering-Netanyahu zich nu in woord zou committeren aan

Nederland blokkeert geloofwaardiger beleid tegenover Israël

de tweestatenoplossing, is noodzakelijk, maar niet voldoende. Het gaat er uiteindelijk om wat zij doet. Wat zij doet, heeft vooralsnog weinig met vrede te maken. De regering-Netanyahu staat op het punt bijna honderd Palestijnse huizen in bezet Oost-Jeruzalem af te breken. Volgens een nieuw rapport van de VN lopen de huizen van 60 duizend Palestijnen aldaar gevaar gesloopt te worden.

De Israëlische krant *Haaretz*

meldde op 25 maart dat premier Netanyahu met Lieberman een geheime deal heeft gesloten over bouwwerkzaamheden in het gebied dat bekend staat als E1, gelegen tussen de nederzetting Ma'ale Adumim en Oost-Jeruzalem. *The Independent* berichtte twee dagen later over uitgewerkte plannen om te breiden met zesduizend kolonistenhuizen.

Mochten deze plannen gerealiseerd worden, dan raakt Oost-Jeruzalem, het economische, sociale, culturele en politieke hart van de toekomstige-Palestijnse-staat-waar-iedereen-het-over-heeft, volledig geïsoleerd van de rest van de Westelijke Jordaanoever. Einde vredesproces.

Het is dan ook niet al te vreemd dat er in Brussel en in sommige Europese hoofdsteden stemmen opgaan dat het zo niet verder kan gaan. Die geluiden lijken hun uitwerking niet te missen. De Israëlische president Shimon Peres zag zich genoodzaakt een campagne te beginnen om de wereld ervan te

overtuigen dat Netanyahu en Lieberman tóch voor vrede zijn.

Premier Netanyahu bezwoer de Tsjechische premier: 'Stel geen voorwaarden aan ons. Het is niet nodig de verdieping in de betrekkingen met Israël afhankelijk te maken van vooruitgang in het vredesproces.' Rabiater liet zich Rafi Barak, een hoge ambtenaar van het Israëlische ministerie van Buitenlandse Zaken, uit. Die eiste dat de EU 'de toon zou matigen' en kondigde aan dat de EU niet langer deel zal uitmaken van het vredesproces wanneer zij Israël publiekelijk blijft bekritisieren.

Mogelijk is dat het scenario - dat de EU in het vredesproces gemarginaliseerd wordt - dat onze regering vreesde toen zij begin april zei dat 'het dreigen met sancties zelfs contraproductief' kan werken. Maar wat heeft de constructieve politieke dialoog met Israël tot nu toe opgeleverd, behalve dat door Nederland gesubsidieerde anjers de grenzen van de openluchtgevangenis Gaza mochten passeren? Fundamenteel, waar zijn we ei-

genlijk beland wanneer Israël de tweestatenoplossing voor onze ogen vernietigt en de EU zich zomaar laat chanteren kritiekloos mee te werken aan een vredesproces dat niet meer voorstelt dan gebakken lucht?

De EU moet nu voet bij stuk houden. Het is Israël dat een crisis in

Onvoorwaardelijke steun aan Israël werpt vooral bittere vruchten af

de betrekkingen met de EU veroorzaakt, niet andersom. Het is aan Israël die crisis op te lossen: door zijn beleid in overeenstemming te brengen met het internationale recht.

De ophanden zijnde upgrade in de bilaterale betrekkingen biedt een uitgelezen kans dat beleid te beïnvloeden. Israël staat te springen om de nieuwe privileges die samengaan met de upgrade binnen te halen. Gelukkig heeft een

aantal EU-lidstaten door dat die invloed aangewend moet worden, dat het met de vrijblijvendheid vis-à-vis Israël afgelopen moet zijn. Ook de Amerikanen lijken dat in toenemende mate in te zien. Zij voeren de druk op Israël gestaag op om het nederzettingenbeleid te bevroren.

Het is de hoogste tijd dat (ook) de Nederlandse regering inziet dat haar onvoorwaardelijke steun aan Israël vooral bittere vruchten afwerpt. Op 15 juni komt de EU-Israël Associatieraad bijeen om de upgrade te bespreken. Dit biedt onze regering de mogelijkheid van een beter inzicht blijkt te geven.

Dries van Agt was minister-president. **Frans Andriessen** was minister van Financiën. **Hans van den Broek** was minister van Buitenlandse Zaken. **Laurens Jan Brinkhorst** was minister van Economische Zaken. **Hans van Mierlo** was minister van Buitenlandse Zaken. **Klaas de Vries** was minister van Sociale Zaken en Binnenlandse Zaken.